

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

NB Bij veel vragen kent het correctievoorschrift twee onderdelen: 'een juist antwoord bevat' en 'voorbeeld van een juist antwoord'. Het 'een juist antwoord bevat' is bepalend voor de toekenning van scorepunten. Het 'voorbeeld van een juist antwoord' is volgens de examenmakers het meest voor de hand liggende antwoord. Als er sprake is van een vakinhoudelijk correcte toepassing van de criteria van 'een juist antwoord bevat', moeten aan antwoorden die afwijken van het voorbeeldantwoord scorepunten worden toegekend.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Waar blijft mijn tijd?

1 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- een toepassing van 'het ordenen/systematiseren van de werkelijkheid' uit de omschrijving van het kernconcept rationalisering en daarover informatie uit tekst 1 1
- een uitleg dat in de manier waarop moderne stedelingen met tijd omgaan rationalisering te herkennen is, met een toepassing van 'het zo efficiënt/effectief mogelijk bereiken van resultaten' uit de omschrijving van het kernconcept rationalisering en daarover informatie uit tekst 1 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Volgens tekst 1 gebruiken mensen blokkenschema's en agenda's (r. 23-25) als een middel om de tijd die ze hebben te ordenen en er via planning een systeem in aan te brengen. 1
- Daarmee kunnen ze hun leven als een bedrijf organiseren en zo weinig mogelijk tijd verspillen (r. 20-23), zodat ze hun tijd zo efficiënt mogelijk benutten. Zo is in de manier waarop moderne stedelingen met tijd omgaan rationalisering te herkennen. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

2 maximumscore 1

Een juist antwoord bevat een uitleg dat de sport hardlopen past bij een geïndividualiseerde samenleving, met een toepassing van de omschrijving van het kernconcept individualisering en daarover informatie uit tekst 1.

voorbeeld van een juist antwoord:

Moderne stedelingen kiezen voor een individuele sport zoals hardlopen om niet vast te zitten aan vaste trainingstijden, zoals dat wel het geval is bij de voetbalclub (r. 4-8). Dat wil zeggen dat hardlopen meer zelfstandigheid geeft op het gebied van tijdsindeling dan voetballen en daarmee bij een geïndividualiseerde samenleving past.

3 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- een kenmerk van sociale instituties 1
- een redenering dat het gebruik van agenda's op het werk de onderlinge relaties tussen mensen reguleert en daarover een eigen voorbeeld, met een toepassing van het gekozen kenmerk van sociale instituties 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Een kenmerk van sociale instituties is dat ze buiten het individu om bestaan. 1
- Als je een afspraak wil maken met iemand op het werk, houd je rekening met de al bestaande afspraken in de agenda van de ander. Dit gebruik bestaat buiten het individu om, je kunt er niet voor kiezen er vanaf te wijken. Daarnaast laat dit zien dat er sprake is van een regulering van de onderlinge relaties tussen mensen op het werk. Want afspraken maken mag, maar dan alleen als je rekening houdt met al bestaande afspraken. 1

4 maximumscore 1

Een juist antwoord bevat een uitleg dat de kanttekening bij tijdsbesparing uit de laatste alinea van tekst 1 past bij de postmodernistische kritiek dat technologische ontwikkeling/voortuitgang niet gelijk op hoeft te gaan met morele of sociale vooruitgang / voortuitgang op andere vlakken, en daarover informatie uit tekst 1.

voorbeeld van een juist antwoord:

Volgens tekst 1 lijken nieuwe technologische mogelijkheden zoals e-mail tijd te besparen. Die vrijgekomen tijd wordt echter gevuld met het sturen van nog meer e-mails (r. 58-64). In deze kanttekening dat technologische vooruitgang hier niet leidt tot 'werkelijke voortuitgang' in het leven van mensen is postmodernistische kritiek te herkennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

5 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat een redenering dat de paradox verzelfstandiging versus verafhankelijkheid of de paradox rationeel versus emotioneel te herkennen is in de tijdbesparende diensten, met

- enerzijds verzelfstandiging / rationeel en daarover informatie uit tekst 1 1
- anderzijds verafhankelijkheid / emotioneel en daarover informatie uit tekst 1 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Door het aanbod van tijdbesparende diensten voor mensen zijn de mogelijkheden toegenomen om zelf te bepalen wat je met je tijd doet. Zo kun je de supermarkt de boodschappen laten bezorgen in plaats van tijd te besteden aan zelf boodschappen doen (r. 50-54). In de opkomst van tijdbesparende diensten is daarmee verzelfstandiging te herkennen. 1
- Tegelijkertijd maakt het aanbod van tijdbesparende diensten mensen afhankelijker van technische hulpmiddelen, bijvoorbeeld bij de Swapfiets. Zo moet je een app gebruiken om een nieuwe Swapfiets te laten bezorgen als je een lekke band hebt (r. 45-50) en word je daarmee afhankelijk van die app waar je voorheen zelf je band plakte. Dus is in de opkomst van tijdbesparende diensten tegelijkertijd verafhankelijkheid te herkennen. 1

Opmerking

Aan alleen het noemen van de juiste paradox mogen geen scorepunten worden toegekend.

6 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- een beschrijving van het omgaan met tijd door moderne stedelingen vanuit een aanname van het sociaalconstructivisme-paradigma, met een toepassing van een aanname van het sociaalconstructivisme-paradigma 1
- informatie uit tekst 1 om de gekozen aanname te illustreren 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Volgens het sociaalconstructivisme-paradigma geven actoren samen betekenis aan de sociale werkelijkheid. In tekst 1 geven moderne stedelingen samen een economische of rationele betekenis aan het omgaan met tijd door elkaar te wijzen op tijdsverspilling en tijdsbesparing. 1
- In tekst 1 staat namelijk dat moderne stedelingen zichzelf als een bedrijf zien en als de dood zijn om tijd te verspillen (r. 20-23). 1